ZÜHEYR BİN HARB

Hadîs âlimlerinin büyüklerinden. İsmi, Züheyr bin Harb bin Şeddâd en-Nesâî'dir. Bağdâd'da bulunduğu için "Bağdâdî"de denir. Künyesi, Ebû Hayseme ve Ebû Harrâşî'dir. 160 (m. 777) senesinde doğdu. Sonra Bağdâd'a yerleşti. Burada birçok âlimin sohbetinde bulundu. Onlardan çok ilim öğrendi. Birçok talebe yetiştirdi. 234 (m. 848) senesinde Şa'bân ayının son Perşembe gecesi 74 yaşında iken vefât etti.

Meşhûr hadîs âlimlerinden olan Züheyr bin Harb, Süfyân bin Uyeyne, Huşeym İbni Beşîr, İsmail bin Âliyye, Cerîr bin Abdülhamîd, Yahyâ bin Sa'îd el-Kattân, Abdurrahmân bin Mehdî, Abdullah bin İdrîs, Beşîr bin es-Serâ, Velîd bin Müslim, Ebû Muâviye ed-Darîr, Vekî' bin Cerrah ve daha pekçok âlimden ilim öğrendi ve hadîs-i şerîf rivâyetinde bulundu. Kendisinden de, oğlu Ahmed, Ya'kûb bin Şeybe, Ebû İbrâhîm Ahmed bin Sa'd ez-Zührî, Ebû Dâvûd, İbn-i Mâce, Muhammed bin İsmail el-Buhârî, Müslim bin Haccâc, Ebû Zür'a, Ebû Hatim er-Râziyân, Abbâs ed-Devrî, İbrâhîm el-Harbî, Ca'fer et-Tayâlisî, Mûsâ bin Hârûn, Ebû Bekr bin Ebiddünyâ ve daha tanınmış birçok meşhûr âlimler, hadîs-i şerîf aldılar ve rivâyette bulundular.

O, ilim öğrenmek ve öğretmek için birçok yeri dolaştı. Hadîs ilminde sağlam, güvenilir, hafız (yüzbinden ziyâde hadîs-i şerîfi senetleriyle ezberleyen), hafızası kuvvetli, anlayışı yüksek bir âlimdir. Nesâî, Yahyâ bin Maîn, Ya'kûb bin Şeybe, İbn-i Ganî, İbn-i Hibbân ve daha birçok âlim, onun hadîs ilminde sika, sağlam, sadûk, hafız, olduğunu bildirdiler.

İbn-i Ebî Hatim şöyle anlatıyor: "Babama, onun cerh ve ta'dili hakkında ya'nî rivâyet bakımından ayıplı ve kusurlu bir hâli var mıdır?" diye soruldu. Babam da: "O, sika, sadûk bir âlimdir" dedi.

İbn-i Maîn şöyle anlatıyor: "Onun ilmi ve konuşması, o kadar kuvvetli idi ki, sorulara cevap vermekte, bir kabileye yeterdi."

Ferayâbî de: "Ebû Hayseme ve Ebû Bekr bin Ebî Şeybe hakkında sorular sordum. Ve hangisini daha çok seversin? dedim. O da, "Ebû Hayseme'yi daha çok severim" dedi ve hâllerini anlatmaya başladı."

Onun eserlerinden ba'zıları şunlardır: 1. Kitâb-ül-ilim, 2. Kitâb-üt-târih, 3. Kitâb-ül-müsned.

□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□

1) Târîh-i Bağdâd cild-8, sh. 482

2) Mu'cem-ül-müellifîn cild-4, sh. 186

3) Keşf-üz-zünûn sh. 1440

4) Fihrist sh. 230

5) Mir'ât-ül-cinân cild-2, sh. 193

6) Tezkiret-ül-huffâz cild-2, sh. 437

7) Tehzîb-üt-tehzîb cild-3, sh. 342